

N:o 77.

Ank. till Riksd. kansli den 6 maj 1897, kl. 9 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående med Ryssland afslutad konvention om samfäldt brukande af svenska och ryska kronornas laxfiske i Torneå elf.

(I. A.)

I en till Riksdagen den 26 mars innevarande år aflåten proposition (n:o 63) meddelas hurusom, sedan den i 5 artikeln af gränsreglerings-traktaten i Torneå den ²⁰/₈ november 1810 mellan konungariket Sverige och ryska kejsardömet fastställda tidrymd för ett samfäldt brukande af laxfisket i Torneå elf år 1891 gått till ända och underhandlingar i anledning deraf pågått mellan de båda regeringarna om träffande af ny öfverenskommelse i ämnet, Kongl. Maj:t vid föredragning af ministeriella ärenden den 22 februari innevarande år beslutit bemyndiga ministern för utrikes ärendena att med kejsarl. ryske härvarande minister underteckna en konvention om samfäldt brukande af svenska och ryska kronornas laxfiske i Torneå elf; och hade en sådan konvention den 23 sistlidne februari blifvit af berörda ombud i Stockholm afslutad mellan Hans Maj:t Konungen af Sverige och Norge, å ena sidan, och Hans Maj:t Kejsaren af Ryssland, å den andra.

Konventionens hufvudbestämmelser vore, att fisket skulle brukas samfäldt för de höga kontraherande parternas räkning, hvarvid hvardera af parterna disponerade hälften af fisket, att konventionen skulle träda i

kraft den 14 mars 1898 och förblifva gällande till den 14 mars 1917, då ny öfverenskommelse i ämnet skulle träffas, dock att, för den händelse under loppet af nämnda tid oförutsedda omständigheter skulle göra det omöjligt för en del af de kontraherande parterna att låta samfälligheten fortfara, han skulle ega rätt att uppsäga konventionen, i hvilket fall den upphörde att gälla ett år efter dagen, för uppsägningen, samt att, i händelse af sådan uppsägning, hvardera parten skulle återinträda i sin rätt att inom gränserna af sitt område tillgodogöra sig fisket för sin egen räkning.

Jemte öfverlemnande af omförmälda konvention, har Kongl. Maj:t, med åberopande af hvad i närlagda statsrådsprotokoll och öfriga handlingar funnes upplyst och utredt, i förenämnda proposition åskat Riksdagens godkännande af de i konventionen innehållna bestämmelser; varande denna konvention af följande lydelse:

Konvention

angående samfäldt brukande af svenska och ryska kronornas laxfiske i Torneå elf.

Sedan den i 5 artikeln af gränsregleringstraktaten i Torneå den $2\frac{0}{8}$ november 1810 mellan konungariket Sverige och ryska kejsardömet fastställda tidrymd för ett samfäldt brukande af laxfisket i Torneå elf numera gått till ända, hafva Hans Majestät Konungen af Sverige och Norge och Hans Majestät Kejsaren af Ryssland, som funnit nyttigt och lämpligt att tillförsäkra sina respektive undersåtar fortfarande fördelarne af ett samfäldt bedrifvande af sagda fiske, beslutat att för sådant ändamål afsluta en konvention samt till sina fullmäktige utsett:

Hans Maj:t Konungen af Sverige och Norge:

Dess minister för utrikes ärendena m. m. grefve Ludvig Vilhelm August Douglas;

samt Hans Maj:t Kejsaren af Ryssland:

Dess envoyé extraordinaire och ministre plénipotentiaire vid Hans Maj:t Konungens af Sverige och Norge Hof, verkliga geheimerådet m. m. Ivan Zinoviev,

hvilka, efter att hafva utväxlat sina fullmagter, som befunnos i god och behörig form, öfverenskommit om följande artiklar:

Art. 1.

Laxfisket i Torneå elf å sträckan emellan Muonio elfs inflöde och norra ändan af halfön Svänsarö och i flodens förgreningar skall brukas samfaldt för de båda höga kontraherande parternas räkning till den $\frac{1}{2}$ mars 1917, skolande efter utgången af denna tid ny öfverenskommelse i ämnet träffas. Om emellertid under loppet af nyssnämnda tid oförutsedda omständigheter göra det omöjligt för endera af de höga kontraherande parterna att låta samfälligheten fortfara, skall han ega att genom sådan uppsägning, som när nedan i art. 9 sägs, få densamma upphäfd, i hvilket fall hvardera parten skall återinträda i sin rätt att inom gränserna af sitt område tillgodogöra sig fisket för sin egen räkning.

Art. 2.

Så länge det samfälda fiskebruket bibehålles, skall allt fiske af lax och s. k. taimen, med undantag allenast för Hellelä skatteförsålda patuställe, vara förbjudet i Torneå elfs nedre lopp, alltifrån norra ändan af halfön Svänsarö intill elfsmynningen, hvilken anses befintlig emellan Helleläudden på finska sidan och det svenska landets närmast motliggande strand. Dyligt fiske skall likaledes vara förbjudet i det vattendrag nedanom elfsmynningen, som utmärkes å ena sidan af holmarna Selkäkari, Lilla och Stora Kraaseli samt Kraaselikrunni och å den andra af Bockholmen, Leppikari samt Leppikarikrunni. Enär det dessutom för det samfälda fiskebruket fordras, för att icke hindra laxens uppstigande, att fri öppning lemnas i vattendragets fortsättning mot söder till sundet mellan öarna Tervakari och Hamppulleiviskä, skall det vara uttryckligen förbjudet att från någondera sidan af berörda vattendrag utsätta fiskeverk till större längd än 200 meter.

Art. 3.

Hvardera af de höga kontraherande parterna disponerar hälften af fisket.

Art. 4.

Rättigheten till fiskets bedrifvande under den tid, denna öfverenskommelse eger gällande kraft, skall af hvardera af de höga kontraherande

parterna först hembjudas åt ortens allmoge på hvardera sidan äfvensom åt nuvarande innehafvare af s. k. privilegierad fiskerätt, ankommande på hvardera parten att för dess fiskehandel bestämma, hvilka dess undersåtar af hembudet skola få del, äfvensom de närmare vilkoren för upplåtelsen och beloppet af den afgift, som skall utgå.

Art. 5.

De höga kontraherande parterna skola ömsesidigt meddela hvarandra resultatet af de hembud, som af dem gjorts traktens befolkning i enlighet med bestämmelserna i ofvanstående art. 4. De skola likaledes meddela hvarandra uppgifter rörande fördelningen af utbytet af fisket mellan befolkningen samt rörande det sätt, hvarpå hvardera kronan tillgodogjort sig de henne förbehållna fiskelotter.

Derest en af parterna skulle härefter tillkännagifva för den andra, att han föredrager, att fiskerätten hvarje år utbjudes å offentlig auktion, då skall den sistnämnda anordningen antagas af båda parterna.

Art. 6.

Derest upplåtelse kommer till stånd på grund af hembud gjordt af de båda höga kontraherande parterna i enlighet med ofvanstående art. 4, skola följande bestämmelser lända till efterrättelse vid fiskerättens utövande:

1. Fasta fiskeverk må ej uppföras till större antal än högst 8, och skola desamma hafva det läge och den utsträckning, som efter föregången syn af regeringarne gemensamt varda bestämda. Under vårtiden, intill dess fångsten i dessa fasta fiskeverk börjar, må dock jemväl begagnas annan för fångst af lax och s. k. taimen afsedd lofgifven redskap.

2. Till bestridande af kostnaderna för fiskeritillsynen inom Torneå elfs fiskeområde skola båda staternas fiske-arrendatorer årligen erlægga: svenska statens tillsammans en summa af 2,350 kronor och finska statens tillsammans en summa af 3,290 finska mark.

3. De båda staternas arrendatorer skola utgöra tvenne skilda föreningar med skilda styrelser, hvilka senare, bestående hvardera af 5 ledamöter jemte 3 suppleanter, skola gemensamt ombesörja fiskets bedrivande, fångstens försäljning, förvaltning af inflytande medel samt den slutliga delningen af vinsten emellan begge föreningarne. Berörda styrelser skola likaledes vara skyldige att lemna vederbörande myndigheter noggranna

upplysningar rörande fiskets utfall för året, äfvensom i öfrigt upplysningar, som kunna af dem begäras. För gemensamt åtagna förbindelser skola de begge styrelsernas medlemmar vara solidariskt ansvarige.

Art. 7.

Derest endera af de höga kontraherande parterna påfordrar fiskerättens upplåtande årligen å offentlig auktion, på sätt i art. 5 omförmåles, är det öfverenskommet, att följande bestämmelser skola lända till efterrättelse:

1. Länsstyrelserna i Norrbottens och Uleåborgs län skola ega att årligen å offentlig auktion till den mest bjudande upplåta rätten till fiskeverkens begagnande. Auktionen förrättas vexelvis i Torneå och Haparanda stad å någon dag under förra hälften af mars månad, som af länsstyrelserna efter öfverenskommelse bestämmes; börande vid densamma hvar och ett fiskeverk utbjudas för sig dels i sin helhet och dels fördeladt i bruksningslotter, motsvarande hvardera $\frac{1}{20}$ af hela fiskeverket.

2. Af de medel, som vid auktionen betingas och hvilka böra före den $\frac{1}{3}$ april vara till fullo guldna, skall hälften inbetalas till den svenska och hälften till den finska kronan.

3. Fisket må ej utöfvas annorledes än i fasta fiskeverk till ett antal af högst 8, hvilkas läge och utsträckning efter föregången syn gemensamt varda bestämda.

4. Den eller de, som fått sig fiskeverk till begagnande upplåtet, ege att på egen bekostnad fiskeverket uppföra samt efter fisketidens slut det samma borttaga.

5. Till bestridande af kostnaderna för fiskeritillsynen skola kronorna årligen erläggas: den svenska kronan 2,350 kronor och den finska 3,290 mark.

Art. 8.

Intill dess inom samtliga församlingar i båda rikena nu utgående laxtionde varder utbytt mot bestämd penningavgift, skall, på sätt förut skett, af all fisk, som erhålles, tiondedelen in natura undantagas för att i tvenne lika delar fördelas mellan de båda staternas tiondeberättigade. Hvardera af de kontraherande parterna eger full frihet i afseende å fördelningen af tiondet mellan sina egna undersåtar.

Art. 9.

Denna konvention skall träda i kraft den $\frac{1}{2}$ mars 1898 och förblifver gällande till den $\frac{1}{2}$ mars 1917, eller i det i art. 1 omförmälda fall intill dess ett år förflutit från den dag, då någondera af de höga kontraherande parterna densamma uppsäga. Densamma skall ratificeras, och ratifikationerna skola utvexlas så fort ske kan, dock under förbehåll af svenska Riksdagens godkännande.

Till bekräftelse häraf hafva de respektive fullmäktige underskrifvit och med sina sigill försett denna konvention.

Som skedde i två exemplar i Stockholm den $\frac{2}{11}$ februari 1897.

(undert.) *L. Douglas.*
L. S.

(undert.) *Jean Zinoviev.*
L. S.

Utskottet, som i öfrigt tillåter sig hänvisa till de propositionen bilagda handlingar, får ur statsrådsprotokollet öfver utrikesdepartementsärenden ofvannämnde den 26 mars innevarande år meddela, hurusom ministern för utrikes ärendena i ämnet anför, att enligt kongl. brefvet af den 16 augusti 1791 arrendet af Torneå elfs regala laxfiske skulle upphöra att gälla samma dag 1891; och jemlikt art. 5 i gränsregleringstraktaten mellan Sverige och Ryssland den 8 november 1810 skulle då en ny öfverenskommelse angående berörda fiske träffas emellan de båda rikena.

För att förbereda en dylik öfverenskommelse hade i samråd med kejsarl. ryska regeringen den 14 november 1890 tillsatts en kommission af 3 svenska och 3 ryska ledamöter. Någon enighet angående ett gemensamt förslag hade dock icke inom kommissionen uppnåtts, i det att beträffande tvenne hufvudsakliga frågor — nemligen angående hvardera kronans bestämmanderätt öfver laxfisket inom dess territoriella område och de respektiva kronornas förpligtelse att deltaga i utgörandet af Torneå stads donationsfiske — mot hvarandra stridande grundsatser hade uppstälts af dess svenska och ryska medlemmar. Det hade därför ansetts nödvändigt att hänskjuta frågan till vidare behandling å diplomatisk väg, och sedan underhandlingar med den kejsarl. ryska regeringen under någon tid pågått, hade de den 30 december 1893 framskridit så långt, att Kongl. Maj:t sagda dag för Sveriges del godkänt ett i utrikesdepartementet i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det af de svenska ledamöterna i ofvanberörda kommission afgifna betänkande upprättadt förslag till konvention i ämnet. Sedan detta förslag blifvit underställt kejsarl. ryska regeringen, hade denna emellertid framställt yrkande om ändringar i åtskilliga punkter,

hvilka dock icke berört förut nämnda hufvudprinciper, angående hvilka den svenska uppfattningen godkänts, utan endast rört sig kring mindre viktiga punkter och bland annat afsett den tid, för hvilken aftalet skulle slutas, samt den största tillåtna längden af de fasta fiskeverken i vattendraget utanför Torneå elfs mynning.

Efter härom ytterligare mellan de båda regeringarna förda underhandlingar, hvilka på grund af från rysk sida uttryckt önskan omfattat jemväl frågan om införande af nya ordningsstadgar för fisket i öfrigt inom Torneå elfs fiskeområde, hade de af den kejsrl. regeringen begärda ändringarna blifvit af Kongl. Maj:t på föredragning af chefen för finansdepartementet godkända den 19 februari innevarande år, och sedan Kongl. Maj:t vid ministeriel föredragning samma dag bemyndigat ministern för utrikes ärendena att jemte härvarande ryske minister underteckna en i öfverensstämmelse med det sålunda ändrade förslaget affattad konvention, hade en dylik konvention under den 23 nästlidne februari afslutats och undertecknats i två exemplar.

Då utskottet icke haft någon erinran att göra emot Kongl. Maj:ts förevarande framställning, får utskottet hemställa,

att bestämmelserna uti ifrågavarande konvention angående samfäldt brukande af svenska och ryska kronornas laxfiske i Torneå elf må af Riksdagen godkännas.

Stockholm den 6 maj 1897.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.